

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 27252/2023
05.02.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Бојанић, адвокат из ....., против тужених ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Драгиша Милутиновић, адвокат из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1465/23 од 10.07.2023. године у седници одржаној 05.02.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1465/23 од 10.07.2023. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину П 4099/21 од 15.12.2022. године, усвојен је тужбени захтев и утврђено да је тужилац по основу одржаја власник 2/4 кп бр. .. на мзв. „Село“, земљиште у грађевинском подручју – воћњак друге класе, који цео мери 1,51 ар из ЛН бр. .. КО ..., што су тужене дужне да признају и трпе да се тужилац на основу те пресуде код РГЗ СКН Параћин упише као власник на по ¼ ове непокретности која је уписана на тужене и обавезане тужене да тужиоцу накнаде трошкове поступка у износу од 155.300,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Крагујевцу је на основу расправе донео пресуду Гж 1465/23 од 10.07.2023. године, којом је укинуо првостепену пресуду, одбио као неоснован тужбени захтев да се утврди да је тужилац по основу одржаја власник 2/4 кп бр. .. на мзв. „Село“ земљиште у грађевинском подручју – воћњак друге класе, који цео мери 1,51 ар из ЛН бр. .. КО ..., што су тужене дужне да признају и трпе да се тужилац упише као власник на по ¼ ове парцеле која је уписана на тужене и обавезан је тужилац да туженима на име трошкова поступка исплати износ од 404.025,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, из свих законом прописаних разлога због којих се ревизија може изјавити.

Тужене су поднеле одговор на ревизију.

Испитујући побјану пресуду на основу чланова 408. и 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/2011 ...18/20 и 10/23 – др. закон), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као давалац издржавања, са својим сада пок. дедом по оцу ГГ из ... као примаоцем издржавања, закључио и пред Општинским судом у Параћину у предмету Р 35/87 дана 28.01.1987. године оверио уговор о доживотном издржавању којим се тужилац обавезао да се стара о примаоцу издржавања до краја његовог живота, а прималац издржавања да тужиоцу после смрти остави у својину кп бр. ... кућни плац у површини од 3,82 ара са грађевинским објектима на овом плацу, кп бр. .. или .. у површини од 2 ара са грађевинским објектима на овом плацу, кп бр. .. њива треће класе, површине 23,78 ари, кп бр. ..., њива пете класе од 1,65 ари и виноград друге класе од 23 ара и $\frac{1}{2}$ од кп бр. .. шума пете класе, чија је укупна површина 82,99 ари све у КО ... . Решењем Општинског суда у Параћину О 193/88 од 12.07.1988. године, ставом првим изреке, одлучено је да се заоставштина пок. ДД из ... рођеног 1865. године не расправља. Ставом другим за наследнике су по закону и међусобном споразуму на целокупној заоставштини пок. ГГ из ..., рођеног 1901. године оглашени његови синови ЂЂ, отац тужиоца и ЕЕ, отац тужених, свако на одређеним кат. парцелама, а овим оставинским решењем није обухваћена спорна кат. парцела .. . Решењем Основног суда у Параћину О 1742/13 од 27.01.2014. године, ставом првим изреке, утврђено је шта чини заоставштину иза смрти пок. ЕЕ из ..., а ставом другим за наследнике по закону и међусобном споразуму оглашене су овде тужене ББ и ВВ, ћерке оставиоца, између осталог свака на по $\frac{1}{2}$ од $\frac{1}{2}$ овде спорне кат. парцеле број .. . Из извештаја Службе за катастар непокретности Параћин од 08.02.2016. године произлази да су до 1985. године, спорна кп бр. .. воћњак друге класе, површине 1,51 ари и још 6 катастарских парцела као и зграде изграђене на неким од тих катастарских парцела биле уписане у Пл бр. .. на ГГ, да је списком промена 22/89 спорна кп бр. .. остала у Пл бр.781, а са ГГ, на основу решења О 193/88 уписана је са $\frac{1}{2}$ на ЂЂ и $\frac{1}{2}$ на ЕЕ. Решењем СО Параћин, Општинске геодетске управе, бр. 22/89 од 05.07.1990. године кат. парцеле које су биле предмет уговора о доживотном издржавању закљученог између тужиоца и његовог деде ГГ уписане су и преведене на име тужиоца на основу тог уговора. Спорна кат. парцела број .., сада је уписана у ЛН бр. .. КО ... на тужиоца као држаоца са $\frac{2}{4}$ и тужене ББ и ВВ, као држаоце са по $\frac{1}{4}$ чиме је преведен ранији упис у катастар државине са истим уделима.

Из налаза и мишљења вештака геодетске струке Милоша Јовановића, произлази да тужилац на лицу места држи катастарске парцеле бр. ..., .. и .. све у КО ... које су у комплексу и ограђене су, а тужене држе катастарске парцеле бр. .. и .. обе у КО ... које су такође у комплексу и ограђене. Између кп бр. .. и .. са једне стране и кп бр. .. и .. са друге стране, постоји бетонско жичана ограда. Оценом исказа тужиоца и тужених првостепени суд је утврдио да је деда парничних странака сада пок. ГГ поставио ограду између спорне кат. парцеле .. према кат. парцелама број .. и .., а на истом месту бетонску ограду су касније поставили тужиочев отац и тужилац. Након постављања дрвене тарабе имање је са једне стране користио отац тужених а након њега тужене, а имање са друге стране користио је деда странака за живота, а након његове смрти тужилац.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев усвојио, оценивши да су у несметаној државини спорне катастарске парцеле број .. били правни претходници тужиоца, а затим и тужилац непрекидно пуних 50

година, да је парцела деценијама ограђена и са кп бр. .. и .. чини једну целину, те да тужене ни у исказима, ни током поступка нису тврдили да су тужилац и његови правни претходници били несавесни, због чега је применом одредаба чланова 28. став 4. и 72. Закона о основама својинскоправних односа, тужбени захтев усвојио, с обзиром да су правни претходници тужиоца и тужилац били у савесној државини спорне кат. парцеле дуже од 20 година.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужених отворио расправу, током које је извео доказ саслушањем парничних странака, које су поновиле своје исказе из првостепеног поступка а који се односе на то од када су тужилац и његови правни претходници у државини спорне кат. парцеле.

Другостепени суд је укинуо првостепену пресуду и одбио тужбени захтев применом одредбе члана 72. Закона о основама својинскоправних односа, оценивши да тужиочева државина на к.п. бр. .. у КО ..., није била законита и савесна.

Међутим, по оцени Врховног суда, основано се ревизијом указује да због погрешне примене материјалног права другостепени суд није потпуно и правилно утврдио чињенично стање.

Другостепени суд је побијану одлуку засновао на одредби члана 72. Закона о основама својинско-правних односа, којом је прописано да је државина законита ако се заснива на пуноважном правном основу који је потребан за стицање права својине и ако није прибављена силом, преваром или злоупотребом поверења (став 1.), да је државина савесна ако држалац не зна и не може знати да ствар коју држи није његова (став 2.) и да се савесност државине претпоставља (став 3.), оценивши да тужилац нема пуноважан правни основ за стицање права својине на спорној кат. парцели .. јер она није обухваћена уговором о доживотном издржавању, те да тужилац ову парцелу држи дуже од 20 година, али да није њен савесан држалац јер је у свако доба могао ангажовати геометра да утврди које парцеле на терену држи, закључивши да је првостепени суд погрешно тумачио и применио цитирану законску одредбу.

По оцени Врховног суда, овакво становиште другостепеног суда за сада се не може прихватити. Наиме, тужилац тврди да спорну катастарску парцелу држи дуже од 20 година по основу уговора о доживотном издржавању који је закључио са сада пок. дедом ГГ и да га у државини сво то време нико није ометао. За стицање права својине одржајем је потребна законита државина, па ће другостепени суд оценити да ли уговор о доживотном издржавању, сходно Закону о наслеђивању, представља правни основ који државину на непокретности чини законитом и у ситуацији када спорна кат. парцела није унета у тај уговор.

За сада се не може прихватити ни закључак другостепеног суда о несавесности државине тужиоца на спорној кат. парц. .. Потребно је да другостепени суд, у смислу одредбе члана 72. став 3. Закона о основама својинскоправних односа, којом је изричито прописано да се савесност државине претпоставља, оцени на коме је био терет доказивања да је тужилац, који дуже од 20 година држи спорну катастарску парцелу, био упозораван да она није његова и да су поводом тога предузимане одређене радње.

Како је другостепени суд погрешно применио одредбу члана 72. Закона о основама својинскоправних односа у погледу законитости и савесности тужиочева државине, то није ни ценио изведене доказе, односно исказе парничних странака у погледу квалитета државине тужиоца на спорној кат. парцели, односно да ли је он на тој парцели несметано у законом прописаном року за одржај вршио својинска овлашћења, а што је битно за доношење одлуке о тужбеном захтеву.

Из наведених разлога побијана пресуда је укинута и предмет враћен другостепеном суду на поновни поступак.

У поновном поступку другостепени суд ће имајући изложено у виду, правилном применом одредбе члана 72. Закона о основама својинскоправних односа, оценити изведне доказе и утврдити да ли је тужиочева државина спорне кат. парцеле била законита и савесна и донети нову, на закону засновану одлуку.

Укинута је одлука о трошковима поступка јер зависи од исхода спора.

Из наведених разлога, применом одредбе члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић